

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра **Фінансового менеджменту та фондового ринку**

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування

на тему: **«Формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва»**

Виконавець:

студент факультету ФБС
Пінчук Олександр Ігорович

/підпис/

Науковий керівник:

старший викладач
Юрга Світлана Миколаївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасних умовах значного впливу коронакризи головним фактором функціонування та розвитку суб'єктів підприємництва можна відзначити наявність ефективної системи управління фінансовими ресурсами. Практика розвинених країн і розвиток технологій менеджменту переконливо свідчать про пріоритетну мету діяльності господарюючого суб'єкта, яка полягає у максимізації його вартості та отриманні прибутків. Ефективна система формування фінансових ресурсів в ринкових умовах наразі повинна бути спрямована на нарощування ринкової вартості та інвестиційної привабливості суб'єкта підприємництва. Таке фінансове управління можливе лише за умови безперервності, послідовності та комплексності використання методів і важелів, на основі яких господарюючий суб'єкт має змогу адаптуватися до змін в сьогоденних умовах. З метою якісного формування фінансових ресурсів суб'єкту підприємництва доцільно дотримуватися принципів системності та комплексності. Це є достатньо актуальним питанням, оскільки у світі відзначається економічна та політична нестабільність, глобалізація бізнес-процесів, зростання рівня підприємницьких ризиків і жорстка конкуренція.

Стан та умови фінансового ринку мають змогу як розширювати, так і обмежувати можливості формування суб'єктами господарювання потрібного для них обсягу фінансових ресурсів. Такий стан зумовлює до необхідності розробки ефективної системи управління фінансовими ресурсами, яка становить собою важливий компонент фінансової стратегії функціонування і розвитку господарюючого суб'єкта.

Представниками, які здійснили вагомий внесок у розвиток теорії формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва, можна відзначити зарубіжних і вітчизняних вчених-економістів, серед яких: Ю. Ф. Брігхем, Д. К. Ван Хорн, А. А. Мазаракі, С. Монтгомері, Ж. Рішар, Д. Г. Сігел; І. Ю. Бланк, О. Д. Василик, О. І. Кулинич, Л. О. Лігоненко, К. В. Павлюк, В. Ф. Палій, А. М. Поддєрьогін, В. І. Терьохін та ін.

Втім, і у сьогоднішній час достатньо актуальними залишаються питання, що пов'язані з розробкою і реалізацією системи раціонального формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва у розрізі монолітної системи, яка підпорядковується загальній стратегії діяльності та розвитку суб'єкта в умовах економічної нестабільності та кризових явищ, що так притаманні ринковому середовищу.

Метою роботи є на основі теоретичних і практичних засад розробка напрямів удосконалення формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва.

Для досягнення означеної мети варто виконати наступний ряд **завдань**:

- визначити сутність та значення фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва;
- розкрити джерела формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання;
- дослідити підходи до аналізу формування та використання фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва;

- оцінити фінансово-економічний стан та результати діяльності ПАТ «ФАРМАК»;
- проаналізувати динаміку обсягів та структури фінансових ресурсів ПАТ «ФАРМАК»;
- виявити тенденції у формуванні фінансових ресурсів суб'єкта підприємництва;
- оцінити вплив чинників на формування фінансових ресурсів суб'єкта підприємництва;
- розробити рекомендації щодо оптимізації формування фінансових ресурсів суб'єкта підприємництва.

Об'єктом дослідження є процес формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади формування фінансових ресурсів підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження були використані такі загальнонаукові та спеціальні методи і прийоми, як метод узагальнення, групування і порівняння, метод синтезу і дедукції, системний аналіз, комплексний аналіз, статистичний і графічний аналіз, формалізація та економіко-математичне моделювання.

Інформаційна база. Теоретична і методична основа дослідження представлена концепціями і підходами сучасної економічної теорії, концептуальними засадами економічного аналізу і теорії управління. У процесі дослідження інформаційною базою слугували фінансова звітність ПАТ «ФАРМАК», статистичні матеріали, праці вітчизняних та зарубіжних вчених і фахівців з досліджуваної теми.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає у тому, що сформульовані висновки і розроблені рекомендації щодо удосконалення системи формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва можуть бути використані у їхній практичній діяльності.

Публікації та апробація результатів дослідження. Основні положення кваліфікаційної роботи доповідалися на V студентській науково-практичній конференції «Стабілізація фінансово-економічної системи України», за результатами якої опубліковано тези доповіді на тему «Проблеми формування фінансових ресурсів в умовах пандемії».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 74 сторінки, основний зміст роботи викладено на 64 сторінках. Кваліфікаційна робота містить 14 таблиць, 18 рисунків та 3 додатка. Список використаних джерел складає 36 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні основи формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва**» досліджені сутність та значення фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва, наведені джерела формування фінансових ресурсів,

висвітлені наукові підходи до аналізу формування та використання фінансових ресурсів.

У другому розділі «**Прагматизм формування фінансових ресурсів суб'єкта підприємництва на прикладі ПАТ "ФАРМАК"**» здійснено оцінку фінансово-економічного стану та результатів діяльності ПАТ «ФАРМАК», проаналізовано склад і структуру джерел формування фінансових ресурсів і представлені тенденції у формуванні фінансових ресурсів суб'єкта підприємництва.

У третьому розділі «**Напрямки вдосконалення формування фінансових ресурсів суб'єкта підприємництва**» оцінено вплив факторів на формування фінансових ресурсів і наведені рекомендації щодо оптимізації процесу формування фінансових ресурсів суб'єкта підприємництва.

ВИСНОВКИ

У роботі досліджені теоретичні та практичні засади формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва, що дозволило зробити наступні висновки:

1) Встановлення якісних характеристик фінансових ресурсів дозволяє однозначно ідентифікувати їх серед усієї сукупності економічних ресурсів підприємства. Грошові відносини перетворюються на фінансові тільки тоді, коли рух грошових коштів стає відносно самостійним. Це відбувається в процесі формування, розподілу, використання грошових доходів та фондів згідно з цільовим призначенням у формі фінансових ресурсів. Сформульовано визначення «фінансових ресурсів», яке характеризує фінансові ресурси як частину коштів підприємства у фондовій і нефондовій формі, що формується у результаті розподілу виробленого продукту, залучається до діяльності підприємства з різних джерел і спрямовується на забезпечення розширеного відтворення виробництва, утримання і розвитку об'єктів невиробничої сфери, на споживання, а також може бути спрямована на створення резервів.

2) Основними джерелами формування фінансових ресурсів підприємства є власні та залучені кошти. Співвідношення власних і позикових коштів у загальному обсязі фінансових ресурсів підприємства формує показник структури капіталу підприємства, який є одним із найголовніших критеріїв оцінки фінансового стану підприємства. Підприємства повинні сформувати таку структуру фінансових ресурсів, яка б забезпечувала зростання їх ефективної діяльності, платоспроможності, фінансової стійкості та мінімізувала можливі фінансові ризики.

3) Аналіз формування та використання фінансових ресурсів підприємства правомірно визначити основою прийняття управлінських рішень у напрямі підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання. При цьому проведення аналізу повинне мати систематичний характер для забезпечення можливості своєчасного та оперативного реагування суб'єкта господарської діяльності на зміни ринкової кон'юнктури.

4) Здійснений аналіз фінансового стану ПАТ «ФАРМАК» дозволив виявити, що досліджуване підприємство є прибутковим. Отримані дані свідчать про ефективне використання майна підприємства і його власного капіталу, вказує на ефективність виробництва і реалізації продукції та здійснення господарської діяльності

підприємства в цілому. Комплексний аналіз фінансово-економічного стану ПАТ «ФАРМАК» надав змогу встановити, що не дивлячись на економічну нестабільність, кризові явища і чимало інші негативні фактори, підприємство успішно функціонує і утримує лідируючі позиції на ринку.

5) Найбільшу питому вагу у структурі пасивів балансу ПАТ «ФАРМАК» мав власний капітал: у 2018 р. він складав 77%, у 2019 р. - 81%, у 2020 р. – 76%. Другою за значенням часткою є поточні зобов'язання: 2018 р. – 17%, 2019 р. – 12%, 2020 р. – 20%. Довгострокові зобов'язання у 2019 р. становили 6%, 2019 р. – 7%, 2020 р. – 5%. Формування фінансових ресурсів простежується з позитивними тенденціями, що свідчить про раціональний підхід до формування структури капіталу ПАТ «ФАРМАК».

6) Аналіз фінансово-господарської діяльності ПАТ «ФАРМАК» підтверджує висновок про переважний вплив зовнішнього середовища, зміни якого визначили доцільність стратегії самофінансування, орієнтованої на тезаврацію чистого прибутку. В умовах загальної нестабільності підприємству ймовірно доведеться скорочувати інвестиції, обираючи з них пріоритетні.

7) Цілі та завдання, які ставить перед собою підприємство, формуються, враховуючи конкретні умови його функціонування, зовнішнього середовища, а також стратегічної мети, яку ставить менеджмент підприємства. В залежності від певного періоду діяльності можуть ставитися різні цілі, що залежать від задач, які вони розв'язують. В конкурентних умовах стратегічною метою є зростання прибутку за рахунок збільшення обсягу виробництва та розробка дієвої системи оптимізації витрат підприємства.

8) Формування з різних джерел фінансових ресурсів дає можливість підприємству вчасно інвестувати кошти у нове виробництво, забезпечувати розширення і технічне переозброєння діючих основних засобів, фінансувати наукові дослідження, розробки і їх впровадження та ін. У ході формування фінансових ресурсів підприємств велику роль відіграє їх збалансованість і визначення оптимальної структури їхніх джерел. Удосконалення управління фінансових ресурсів на підприємстві можливо шляхом підвищення результативності формування, розміщення та використання ресурсів на підприємстві. При цьому забезпечується розвиток виробництва та інших сфер діяльності на основі зростання прибутку та активів, при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності. В основі системи управління фінансовими ресурсами повинні бути: постійний моніторинг фінансових потоків, оцінка і розробка заходів, спрямованих на прискорення, управління чи скорочення руху наявних ресурсів.

АНОТАЦІЯ

Пінчук О. І., «Формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньою програмою
«Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування»
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2021 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва.

У роботі розглядаються теоретичні і практичні основи формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва. Розкрито сутність і значення фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва. Наведено джерела формування фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва. Розглянуто наукові підходи до аналізу формування та використання фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва.

Оцінено фінансово-економічний стан підприємства ПАТ «ФАРМАК», проаналізовано склад і структуру джерел формування фінансових ресурсів ПАТ «ФАРМАК». Виявлено сучасні тенденції у формуванні фінансових ресурсів суб'єкта підприємництва.

Здійснено оцінку впливу факторів на процес формування фінансових ресурсів і наведено рекомендаційні заходи з оптимізації формування фінансових ресурсів суб'єкта підприємництва.

Ключові слова: фінансові ресурси, джерела фінансування, капітал підприємства, управління фінансовими ресурсами суб'єкта підприємництва.

ANNOTATION

Pinchuk O.I., «Formation of financial resources of business entities»,
thesis for Bachelor degree in specialty «072 Finance, banking and insurance»
under the program «Finance, financial management and insurance»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2021

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of research is the process of formation of financial resources of business entities.

The paper considers the theoretical and practical foundations of the formation of financial resources of business entities. The essence and significance of financial resources of business entities are revealed. The sources of formation of financial resources of business entities are given. Scientific approaches to the analysis of formation and use of financial resources of business entities are considered.

The financial and economic condition of the enterprise of PJSC "PHARMAC" is estimated, the structure and structure of sources of formation of financial resources of PJSC "PHARMAC" are analyzed. Current trends in the formation of financial resources of the business entity are identified.

An assessment of the impact of factors on the process of formation of financial resources and recommendations for optimizing the formation of financial resources of the business entity.

Key words: financial resources, sources of financing, capital of the enterprise, management of financial resources of the business entity.